

Mateřská škola Rohenice
Rohenice 43, 517 71 České Meziříčí

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„ZAČÍNÁME SPOLU“

Č. j.: 94/2022
Spisový znak: 2.2
Účinnost od: 1. 9. 2022
Skartační znak: A 10
Změny: Č. j. 93/2021

Obsah

1. Identifikační údaje o mateřské škole	3
2. Charakteristika školy	3
Základní údaje	3
Rekonstrukce školy	5
Zahrada školy	6
Třída	6
3. Podmínky a organizace předškolního vzdělávání	7
Materiální podmínky	7
Životospráva	8
Psychosociální podmínky	9
Organizace provozu mateřské školy	9
Řízení mateřské školy	10
Personální a pedagogické zajištění školy	10
Spoluúčasť rodičů	11
Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných	13
Podmínky pro vzdělávání dětí do tří let	14
Děti s odkladem školní docházky	15
Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	16
4. Charakteristika vzdělávacího obsahu	17
Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	17
Principy, metody a formy vzdělávání	19
Individualizace	20
5. Vzdělávací obsah	21
6. Nabídka rozšířených aktivit	22
7. Evaluační systém	24
Vnitřní systém	24
Vnější systém	24
Nástroje hodnocení	25

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Adresa:	Mateřská škola Rohenice 43 517 71 České Meziříčí
IČO:	750 17 024
IZO:	107 585 511
Telefon:	776 873 200
E – mail:	reditel@ms-rohenice.cz
Webové stránky:	www.msrohenice.cz
Ředitel:	Blanka Eisenreichová
Zřizovatel:	Obec Rohenice 62 517 71 České Meziříčí
Program ŠVP tvořil:	Blanka Eisenreichová a kolektiv MŠ
Projednáno:	29. 8. 2022
Název programu:	„Začínáme spolu“

2. Charakteristika školy

Základní údaje

Mateřská škola (dále jen MŠ) se nachází v obci Rohenice a má dlouholetou tradici. MŠ je jednotřídní, s kapacitou 24 dětí. Od 1. 1. 2003 je příspěvkovou organizací, která sdružuje mateřskou školu a školní jídelnu. V budově se nachází třída propojená s ložnicí, šatna, jídelna, kuchyň, umývárna se sociálním zařízením a chodba. Jedná se o malou školu rodinného typu, umožňuje tak partnerskou spolupráci všech zaměstnanců školy i rodičů dětí a nabízí dostatek prostoru pro individuální péči. V MŠ pracují dvě pedagogické pracovnice včetně ředitelky, od ledna 2019 asistentka pedagoga a dvě nepedagogické pracovnice. Rodičům i dětem nabízíme harmonické, příjemné a rodinné prostředí, kvalitní péči a vstřícný přístup. Standartní péče je obohacena o řadu rozšířených aktivit při vzdělávání, např. plavecký kurz, lyžařská školička, návštěvy solné jeskyně nebo výuka anglického jazyka a zábavné tvoření. Spolupracujeme se ZŠ a MŠ České Meziříčí, s MŠ Pohoří, SPC a PPP v Rychnově nad Kněžnou a dalšími organizacemi. Budova nemá bezbariérový přístup. V případě přijetí dítěte s těžkými tělesnými vadami by musela proběhnout úprava vstupu do budovy. Umístění mateřské školy na vesnici, uprostřed přírody nabízí nepřehledné možnosti k různorodým aktivitám:

- seznamování s přírodou a přírodními jevy (*poznatky a znalosti z oblasti zemědělství, práce na poli a zahradách, vycházky do polí, do lesa či k rybníku*)
- vnímání okolního světa všemi smysly (*posvícenské, vánoční, velikonoční a další vesnické tradice, návštěvy statku, řepná kampaň*)
- aktivní ochrana přírody (*jarní úklid, pozorování sběru odpadu, třídění odpadu*)
- zdravý životní styl (*pohybové sezónní činnosti, otužování, zdravá výživa, podpora tělesného rozvoje a zdraví dětí*)

Dlouhodobý plán školy – vize mateřské školy

„Bezpečné, přátelské místo pro všechny“

Vizí naší mateřské školy je vytvářet otevřené, přátelské a bezpečné prostředí plné pohody, radosti, lásky a spolupráce. Chceme být školou, do které chodí děti, rodiče i zaměstnanci rádi. Abychom tyto cíle mohli naplnit, snažíme se:

a) Pozitivně rozvíjet vztahy

Tím máme na mysli podporovat v dětech zájem a potřeby nejen své, ale i svých kamarádů nebo blízkých. Důležitá je důvěra, důslednost, stanovení hranic a jednotná spolupráce všech pedagogických i nepedagogických pracovníků. Pokud si děti pod naším vedením mohou problém vyříkat, vyslechnout názor a hledat společně kompromis, naučí se postupně vcítit do myšlení a pocitů ostatních, naučí se jednat diplomaticky, budou tolerantní, ohleduplné, bude méně negativních projevů chování.

b) Podporovat zdraví

Respektování zásad psychohygieny se dlouhodobě projevuje skutečně nízkou nemocností dětí. Délka odpoledního odpočinku vychází z individuálních potřeb dětí, dětem je umožněno realizovat klidové aktivity a dává prostor k individuální práci s dětmi. Venkovské prostředí umožňuje dětem realizaci rozmanitých rekreačních, pohybových a dalších aktivit. K utužování zdraví dětí přispívají návštěvy solno-jodové jeskyně, předplavecký kurz a lyžařská školička. Vedeme děti k péči o své zdraví pravidelným poledním čištěním zubů, správným mytím rukou a celodenním pitným režimem.

c) Podporovat lásku k přírodě

Každodenním pobytem venku učíme děti lásce k přírodě, zvířatům, rostlinám a úplně obyčejným věcem. Osvojováním jednoduchých poznatků o živé a neživé přírodě, o planetě Zemi i vesmíru, se dostává dětem do povědomí, že i ony samy se mohou samy podílet na tom, jak naše příroda bude vypadat, jak ji mohou chránit a pomáhat ji.

d) Poskytovat bezpečnou náruč v době, kdy jsou děti mimo péči rodiny

To, jak se dítě v MŠ cítí, je daleko důležitější než to, co umí a zná. Dbáme na to, abychom pro děti byly citovou oporou, aby se na nás obracely s důvěrou. Pevný a neměnný chod a řád školy je pro děti potřebnou jistotou a pevným bodem, zvláště pak pro ty nejmladší.

Rekonstrukce školy

Mateřská škola využívá přízemní objekt postavený v roce 1898. Stavební úpravy byly provedeny v roce 1973-4 za účelem zřízení MŠ, která zde od 16. 09. 1974 funguje. Budova je v dobrém stavu a průběžně je dle finančních možností zřizovatele opravována:

- **2005** po plynofikaci obce instalováno plynové topení
- **2006** rekonstruována střecha a instalovány nové hromosvody
- **2007** vybudována úklidová komora
- **2008** byla celá budova vymalována a do třídy byly umístěny nové, výškově nastavitelné stolky a židličky dvojí velikosti.
- **2009** byla v celé budově vyměněna okna a vchodové a zadní dveře, položen nový koberec do třídy a celá budova byla znovu vymalována.
- **2010** zatepleny stropy.
- **2011** byly zakoupeny nové úložné skříně a nábytek do třídy a ložnice, lavice a přihrádky do šatny a věšáky do umývárny.
- **2012** proběhla rekonstrukce umývárny (nové rozvody vody, obklady, umyvadla, WC), do ložnice byla zakoupena nová dřevěná lehátka a vyrobená knihovna. V MŠ chybí ředitelna, ředitelka má svůj koutek v ložnici a úložiště je řešeno skříněmi na chodbě, v ložnici a šatně.
- **2015** byla zahájena rekonstrukce zahrady a nového oplocení.
- V srpnu **2018** proběhla rekonstrukce školní jídelny, jejíž součástí byla výměna podlahové krytiny a výmalba, dále byly zakoupeny nové jídelní stolky a židličky pro děti. Ve třídě byla odstraněna nefunkční zatahovací stěna, která byla nahrazena sádkokartonelem s průchodem do ložnice. Ze zahrady u pískoviště byl odstraněn kačírek a nahrazen trávou, ze zadní části zahrady byly odstraněny velké kameny opuky.
- V červenci a srpnu **2019** proběhla rekonstrukce chodby, jejíž součástí bylo odstranění kobercového obložení, výmalba, rozšíření špinavé zóny novým zátěžovým kobercem a lavičkou na přezouvání a zhotovení nových úložných skříní.
- V dubnu **2020** proběhla výmalba třídy, kuchyně, přípravny a skladu potravin, čištění koberce ve třídě, linolea v šatně a jídelně. V květnu 2020 byl zrenovován kolotoč. Během června za pomoci dětí byly vybudovány nové záhonky v zadní části zahrady. V průběhu letních prázdnin probíhalo zbudování nového pískoviště na zadní zahradě a víceúčelové plochy pro děti, úprava kopce na zadní zahradě.
- Na jaře **2021** probíhaly dokončovací práce na vybudované víceúčelové ploše, připevnění mlhoviště pro děti, úprava dopadové plochy pod kolotočem a úprava chodníků v přední části zahrady položením zámkové dlažby.
- V červnu **2021** byla pořízena a nainstalována interaktivní tabule ve třídě za pomoci finančního sponzorského daru a z finančních prostředků ze Šablony II, ze kterých byl také pořízen dřevěný domeček pro děti na zahradu k pískovišti.
- V průběhu měsíců července a srpna **2022** probíhala rekonstrukce kotelnny – byl odstraněn plynový kotel a nahrazen novými tepelnými čerpadly společně s revitalizací elektroinstalace. Vyměněny byly také interiérové dveře, byla vymalována chodba. Byly zakoupeny 2 nové indukční sporáky, které nahradily nefunkční dosavadní plynový a elektrický sporák v kuchyni. V zadní části zahrady byl odstraněn kopec a na travnatou plochu byly zabudovány nové herní prvky pro děti – dvouvěžová sestava se skluzavkou, pohyblivý most, houpací „hnízdo“, dvouhoupadlo a jednohoupadlo. Také proběhla částečná rekonstrukce zahradního domku – oprava střechy, výmalba, připevnění nových regálů na hračky.

- Do budoucna plánujeme výměnu dveří do kotelny, postupné výmalby dalších místností školy, dokončovací terénní úpravy přední zahrady závazkou nové hlíny a zatravnění, pod herní prvky na zadní části zahrady vybudování dopadových ploch v podobě kačírku a dokončení rekonstrukce zahradního domku opravou vstupních dveří.

Zahrada školy

Zahrada a pozemek školy je oplocen, v přední části zahrady je přístřešek a kolotoč, zrekonstruované chodníky ze zámkové dlažby. V zadní části zahrady je nové pískoviště, nová velká víceúčelová plocha, menší dřevěný domeček pro děti a na hračky na pískoviště, zahradní domek s pergolou a lavičkami pro děti, velká travnatá plocha s herními prvky pro děti, záhonky na pěstování jarní zeleniny, bylinek a kompostér. Ve zděném zahradním domku jsou uskladněny hračky pro děti, koloběžky a odrážedla. Do budoucna plánujeme zřízení dopadových ploch pod herní prvky a úpravu travnaté plochy v přední části zahrady.

Třída

Ve třídě jsou děti ve věku 2-7 let. Nábytek ve třídě je uzpůsoben věku dětí a rozmístěn do koutků. Uspořádání třídy odpovídá věkovému složení dětí, je členěna nábytkem a starší děti zde mají prostor pro individuální práci a přípravu na školu. Děti jsou zde díky uspořádání a věkovému složení vedeny ke spolupráci a samostatnosti. Ve třídě je notebook a tablet, nová interaktivní tabule, nové robotické hračky a elektronické klávesy.

Součástí třídy je ložnice, která je z části oddělena stěnou. Pro mladší děti je ložnice vybavena postýlkami a pro starší děti jsou zde uskladněny ve stojanu matrace na odpočinek. V části ložnice je vytvořený kancelářský koutek pro administrativní práci pedagogů a ředitelky MŠ.

3. Podmínky a organizace předškolního vzdělávání

Materiální podmínky

Třída je pokryta kobercem a je zařízena a vybavena tak, aby vytvářela podnětná zákoutí pro námětové a tvořivé hry, pracovní místa pro výtvarné a pracovní činnosti, i klidové místo pro odpočinek. Nábytkem je rozdělena do center aktivit, tzv. „koutků“, které podporují individuální i skupinovou práci dětí, ale i společné činnosti pro celou třídu. Jedná se koutky jako např. domácnost, divadlo, kostky, auta, knihy a písma, dílna, společenské hry, atelier, hudba a pohyb. Učitelky samy připravily způsob umístění nábytku tak, aby se děti orientovaly v uložení hraček, pomůcek a materiálu a samostatně si vše mohly brát a zpět ukládat.

Jídelna je samostatná, děti tak nemusí přerušovat hru nebo práci na stolečkách z důvodu podávání svačiny či oběda. Každé dítě má své vlastní místo u stolečku jak ve třídě, tak i v jídelně. K jídelně patří malá, ale účelně zařízená kuchyň, která je vybavena myčkou nádobí, elektrickým a plynovým sporákem, lednicí a mrazákem. Jídelna i kuchyň je pokryta světlým linoleem.

Ložnice je stabilní, od třídy je oddělena částečnou stěnou, součástí ložnice je kancelářský koutek se skříněmi, psacím stolem, vybavený notebookem, tiskárnou se scannerem a uzamykatelnou skříní na dokumenty MŠ. Dřevěná lehátka mají rošt a kvalitní matraci, nemusí se stohovat, a proto mohou lůžkoviny větrat. Lůžkoviny a deky jsou nové, polštáře jsou starší a je potřeba je postupně obměnit. Podlaha ložnice je pokryta linoleem.

Mateřská škola je vybavena učebními pomůckami a hračkami, které jsou doplňovány a modernizovány tak, aby jejich četnost a rozmanitost odpovídala věku a počtu dětí. Dále je škola vybavena audiovizuální a digitální technikou, polytechnickými pomůckami, tělovýchovným náradím a náčiním, hudebními nástroji. MŠ vlastní dva počítače s připojením k internetu, dvě tiskárny, kopírku, scanner a mobilní telefon. Ve třídě učitelky využívají radiomagnetofon s CD přehrávačem, televizi, videorekordér, DVD přehrávač, interaktivní tabulí a tablet.

K mateřské škole přiléhá zahrada, v přední části vybavená lavičkami, dřevěným přístřeškem, kolotočem a květinové záhony. V zadní části zahrady je pískoviště, velká vydlážděná víceúčelová plocha, kterou děti využívají na kreslení, jízdu na dětských dopravních prostředcích, pohybové hry a soutěže, při venkovní výuce a při zahradních slavnostech, malý dřevěný domek pro děti, zděný domek na hračky s přistavěnou pergolou pro lavičky a sušák na prádlo a herní prvky. Zahrada má dostatečné travnaté plochy, jehličnaté stromy, záhonky na pěstování jarní zeleniny a kompostér. V létě děti využívají mlhoviště, na zahrady situujeme křesílka a stolky, rozkládáme deky pro hru a relaxaci. V současnosti také využíváme obecní dětské hřiště s herními prvky, oplocené sportovní hřiště a travnaté hřiště.

Plánované zlepšení materiálních podmínek:

- ve spolupráci se zřizovatelem obce Rohenice projednávání vybudování kanceláře pro ředitele MŠ a rekonstrukce kuchyně (do konce roku 2025)
- rekonstrukce přední zahrady – nové herní prvky pro děti s dopadovou plochou, zatravnění, schodiště a přístřešek u vstupních dveří (do konce roku 2026)
- snížení stropu v jídelně se zabudováním akustických panelů a nového osvětlení (rok 2025)
- průběžné výmalby místností MŠ dle potřeby

Životospráva

Dětem v naší MŠ je poskytována plnohodnotná a zdravá strava. Jídelníček je sestavován tak, aby splňoval všechny doporučené denní dávky živin. Pití ve třídě i při pobytu na zahradě je k dispozici po celý den na určeném místě. Každé dítě má svůj hrneček a může si vybrat z nabídky nápojů. V měsíčním rozmezí musí být splněny stanovené dávky mléka, mléčných výrobků, ryb, luštěnin, zeleniny, ovoce, brambor, tuků a masa. Aby byly tyto dávky splněny, musí být uvedené potraviny zařazovány co nejčastěji. Učitelky se stravují spolu s dětmi, dávají dětem osobní příklad a motivují je k tomu, aby ochutnaly nové jídlo či nápoj. Vedeme je k samostatnosti při sebeobsluze a ke správnému stolování. Respektujeme nesnášenlivost některých potravin dětmi a případné alergie na potraviny. Všechny děti si po obědě čistí zuby. Provoz MŠ je od 6:15 do 15:45 hodin. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly (max. 3 hodiny). Ranní svačina je podávána od 8:30, oběd v 11:30 a průběžná odpolední svačina od 14:30.

Denní režim

Poskytujeme stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování), prostor k odpočinku během dne, individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád. Režim je pravidelný a současně natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobovat činnosti a aktivity dětí během dne jejich různým potřebám, zájmům a aktuální situaci.

Pohybové aktivity

Protože mateřská škola má ideální polohu nedaleko polí a lesa, tráví děti hodně času venku. Dostatek prostoru pro pohyb mají ve třídě i na zahradě MŠ. Děti mohou využívat sportovní pomůcky (obruče, průlezný pytel, žíněnky, lano), při pobytu venku využíváme gumy, míče, švihadla, nezapomínáme na jízdu na tříkolkách a koloběžkách. V letním období se děti seznamují s vodou mlžením, v zimě se kloužeme, sáňkujeme, hrajeme si se sněhem. Děti se v zimních měsících mohou zúčastnit lyžařské školičky a v jarních měsících kurzu plavání.

Odpočinek

V průběhu dne zařazujeme mezi aktivity klidové činnosti a relaxace, ve třídě je relaxační koutek. Pravidelnou součástí denního režimu dětí je odpočinek po obědě. Respektujeme odlišnou potřebu spánku jednotlivých dětí, a proto se délka odpočinku odvíjí od věku dětí a jejich individuálních potřeb. Děti se po obědě připraví na odpočinek, poslouchají četbu pohádek a příběhů na pokračování, případně pohádky z CD. Po této části se děti s menší potřebou spánku mohou rozhodnout, zda budou odpočívat nebo půjdou vstávat. Nespící děti jsou vedeny k ohleduplnosti vůči spícím kamarádům, jsou jim umožněny klidové aktivity a nabízeny vzdělávací činnosti a činnosti na procvičení jemné motoriky, logického myšlení, grafomotoriky. Předškoláci plní mimo jiné úkoly spojené s přípravou na školu (např. různé pracovní listy, kterými si procvičují předčtenářskou a předmatematickou gramotnost, prostorové vztahy, pozornost, paměť aj.). V době odpočinku probíhá individuální práce s chlapcem dle IVP a podle zájmu dětí probíhá rozšířená aktivita Šikovné ručičky.

Otužování

Otužování v mateřské škole probíhá přirozeným způsobem v průběhu celého dne. Třídy jsou pravidelně větrány, vždy při pohybových aktivitách dětí. Učitelky dbají, aby děti pobývaly v MŠ a venku v přiměřeném oblečení. V jarních a letních měsících se děti osvěžují na školní zahradě při hře s vodou a mlhovištěm. Děti se účastní v jarních měsících plavecké výuky v Centru Najáda v Novém Městě nad Metují. V podzimních měsících navštěvují solnou jeskyni v Černilově a s přihlášené děti jezdí do lyžařské školy v Sedloňově v Orlických horách.

Psychosociální podmínky

Naší snahou je vytvářet takové prostředí, ve kterém se cítí dobře jak děti, tak i jejich rodiče a zaměstnanci školy. Nově přichozí děti mají možnost se postupně adaptovat na nové prostředí. Vytváříme klidné a vstřícné prostředí bez stresu a spěchu. Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno, dostatečně vedeme děti k samostatnosti, využíváme pozitivního hodnocení a stimulace a vytváříme přátelskou atmosféru. Snažíme se, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Volnost a osobní svoboda je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit se pravidlům soužití. Společně s dětmi vytváříme „třídní pravidla“, která nám pomáhají utvářet atmosféru ve třídě a kamarádské vztahy mezi dětmi a učí se společenskému chování. Pravidla v grafické podobě jsou vyvěšena na viditelných místech a společně s dětmi dohlížíme na jejich dodržování. Učitelka dětem naslouchá, vyhýbá se negativnímu slovnímu hodnocení, podporuje děti v samostatnosti a v sebehodnocení, chválí, pozitivně hodnotí a snaží se o formativní hodnocení. Dětem je dána svoboda rozhodování, podporují se v samostatném úsudku a vyvozování důsledků určitého chování a jednání. Jednotřídní MŠ dává dostatek prostoru pro rodinnou atmosféru a individuální přístup ke každému dítěti – oslavujeme narozeniny a svátky dětí i pracovníků školy, učitelka se osobně přivítá s každým přichozícím dítětem a při odchodu rozloučí podáním ruky. Učitelka využívá empatických reakcí při komunikaci s dítětem i rodičem.

Organizace provozu mateřské školy

- Provoz mateřské školy začíná v 6:00 hodin a končí v 16:00 hodin.
- Výchovnou práci zajišťují 2 učitelky včetně ředitelky a asistent pedagoga. Bezpečnost dětí v době pobytu venku pomáhá zajišťovat další nepedagogický pracovník. MŠ má kapacitu pro 24 dětí.
- Denní řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Do denního programu jsou zařazovány každodenně pohybové aktivity.
- Učitelka se plně věnuje dětem a jejich vzdělávání.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně rozšiřujících aktivit, které mateřská škola organizuje.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, kterou mohou dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.
- Děti mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.
- Při nespavém režimu nabízíme dětem klidové aktivity a vzdělávací činnosti, věnujeme se individuální práci a dětem se SVP a 1. stupněm podpůrných opatření.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Některé řízené činnosti přesouváme při vhodném počasí ven.
- Pro realizaci plánovaných činností učitelka s předstihem zajišťuje dostatek vhodných pomůcek a kvalitních materiálů.
- Nadané děti vzděláváme tak, aby se jejich mimořádné schopnosti mohly projevit a rozvíjet.

Řízení mateřské školy

- Povinnosti, práva a úkoly všech pracovníků školy jsou jasně stanoveny v pracovních náplních.
- Informační systém uvnitř i vně mateřské školy je funkční.
- Zaměstnanci se podílejí na chodu školy, mají možnost se vyjadřovat, uplatnit svůj názor a společně hledat řešení.
- Zaměstnanci se setkávají na pravidelných poradách a informativních schůzkách.
- Ředitelka školy dává přednost osobnímu jednání, zaměstnanci ji mohou kdykoli kontaktovat.
- Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- Ředitelka školy plánuje a kontroluje práci provozních zaměstnanců.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.
- Učitelky pracují jako tým, zvou ke spolupráci rodiče.
- Všechny učitelky se podílejí na tvorbě ŠVP.
- Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se ZŠ a MŠ České Meziříčí, MŠ Pohoří, knihovnou, PPP a SPC v Rychnově nad Kněžnou a dalšími institucemi.
- Pedagogické pracovnice se díky každodennímu kontaktu pravidelně informují o průběhu a výsledcích výchovy a vzdělávání dětí.

Personální a pedagogické zajištění školy

- Všechny učitelky, které pracují v naší mateřské škole, splňují předepsanou odbornou kvalifikaci v oboru předškolní pedagogika.
- Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.
- Služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče, spolupracují s asistentem pedagoga
- Učitelky se zpravidla střídají po týdnu při ranní a odpolední službě.
- Při vycházkách, výletech, docházení mimo areál a při náročnějších pohybových aktivitách je vždy zajištěný dostatečný počet zaměstnanců pro dohled nad dětmi.
- Podmínky školy umožňují, aby se učitelky překrývaly co nejvíce, a to při řízené činnosti, při pobytech venku a v době stravování dětí.
- Učitelky jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).
- Zkušenější paní učitelka uvádí do praxe začínající kolegyni, studentky středních a vysokých škol.
- Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je po rozhodnutí poradny poskytnuta péče asistenta pedagoga.
- Specializované služby, jako je řečová výchova či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým sama učitelka není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři aj.).

Spoluúčast rodičů

- Ve vztazích mezi učitelkami a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.
- Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, akcí.
- Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje, učitelky je průběžně informují o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení.
- Domlouvají se s rodiči na společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Učitelky chrání soukromí rodiny, jednájí s rodiči ohleduplně, taktně, diskrétně s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.
- Mateřská škola informuje rodiče v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí, o školní zralosti a připravenosti.
- Rodičům nabízíme možnost komunikace s učitelkami při předávání dětí nebo konzultaci po dohodě.
- Snahou všech pracovnic je udržovat stávající úroveň naší práce a přispívat k jejímu dalšímu rozvoji.

Spolupráce se zřizovatelem

- Osobní návštěvy pana starosty v budově MŠ.
- Společná jednání, řešení provozních záležitostí, finanční otázky, vize a účast na jednání zastupitelstva na obecním úřadě.

Spolupráce se vzdělávacími institucemi a dalšími organizacemi

- Základní a mateřská škola České Meziříčí
- Mateřská škola Pohoří
- Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Rychnov nad Kněžkou
- Logopedická depistáž s klinickou logopedkou Mgr. Ivanou Myšákovou
- Centrum Najáda Nové Město nad Metují
- Solno-jodová jeskyně Oáza v Černilově
- CVKHK, DVPP, NIDV,.....
- Ski areál v Sedloňově v Orlických horách
- Městská knihovna v Černilově, v Novém Městě nad Metují, v Českém Meziříčí

Přijímací řízení do mateřské školy

Do mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla od 3 do 6 let (7 let v případě odkladu povinné školní docházky), nejdříve však děti od 2 let. Přednostně jsou přijímány všechny děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky.

Přijímání dětí do MŠ se provádí formou zápisu k předškolnímu vzdělávání. Termín a místo zápisu stanoví ředitel mateřské školy v dohodě se zřizovatelem od 2. do 16. května a zveřejní je na informační tabuli obce, informační nástěnce v MŠ a na webových stránkách školy a obce. Žádost k zápisu si mohou rodiče vyzvednout v mateřské škole nebo stáhnout na webových stránkách obce a školy.

Ředitelka školy stanoví pro zápis dětí do MŠ kritéria, která jsou zveřejněna současně s termínem a místem zápisu.

Ředitelka školy ve správním řízení rozhodne do 30 dnů ode dne přijetí žádosti o přijetí či nepřijetí dítěte do MŠ.

Ředitelka školy může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci. Tato podmínka se nevztahuje na děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Dítě do MŠ přijímá na základě žádosti zákonných zástupců ředitelka školy. Děti mohou být do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku, pokud to kapacita školy dovoluje.

Po přijetí dítěte do MŠ zákonní zástupci vyplní a předají ředitelce další potřebné dokumenty vedené ve školní matrice. Informace o dětech vedené ve školní matrice jsou důsledně využívány pouze pro vnitřní potřebu školy, oprávněné orgány státní správy a samosprávy a pro potřebu uplatnění zákona č. 106/1999Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Péči o děti s podpůrnými opatřeními mateřská škola zajišťuje v běžné třídě v souladu s právními předpisy (s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných). Od počátku září do poloviny října probíhá v každé třídě „vstupní pedagogická diagnostika dítěte“, kde mají učitelky možnost na základě pedagogického pozorování, případně dalších metod (rozhovor, analýza dětských prací), vyhodnotit základní oblasti osobnosti dítěte ve vztahu k jeho aktuálním schopnostem a posoudit, zda bude potřeba dítěti zpracovat plán 1. stupně podpůrných opatření (dále jen 1. stupeň PO). Pro záznam vstupní diagnostiky se využije příslušný formulář, který je pak součástí portfolia dítěte. Vyplněný formulář je společná práce učitelek ve třídě. Po vyplnění Plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP) si učitelky domluví schůzku s rodiči, seznámí je se svými závěry a domluví se na dalším společném postupu.
- Učitelky při práci s PLPP průběžně vyhodnocují výsledky a posuzují, zdali dítěti postačuje 1. stupeň PO. V případě, že podpůrná opatření 1. stupně nedostačují, učitelky informují ředitelku školy a rodiče a navrhnou vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně (dále jen PPP). Žádost o vyšetření podávají rodiče, mateřská škola k vyšetření poskytuje vypracovaný PLPP, případně jiné záznamy o dítěti a dále spolupracuje s pracovníky PPP.
- Školské poradenské zařízení posoudí obtíže dítěte a vydá doporučení, kde stanoví stupeň PO, podle kterých bude škola ve spolupráci s rodiči nadále postupovat. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení.
- Pro děti s přiznaným podpůrným opatřením 2. – 5. stupně je možné získat asistenta pedagoga, který poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení dítěte do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání. Učitelky volí pro tyto děti vhodné vzdělávací metody a prostředky vyhovující individuálním a vývojovým potřebám dětí a spolupracují s asistentem pedagoga.
- Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení. PLPP zpracovávají učitelky samostatně, stanovují si vhodná podpůrná opatření, volí vhodné vzdělávací metody a prostředky.
- IPV vytváří učitelky ve spolupráci s asistentem pedagoga, (když dítě nemá asistenta pedagoga, tak ho učitelky vytvářejí samy) nejpozději do jednoho měsíce od doručení

zprávy z PPP. Ve zpracování plánu popisují projevy dítěte, charakterizují jeho obtíže, využívají informace ze zprávy z PPP a PLPP, vyhodnocují, popisují podpůrná opatření v rámci pomoci s rodiči.

- Vytvořený PLPP poté učitelky předloží ke kontrole ředitelce školy a PPP. Učitelky seznámí rodiče s PLPP či IVP a domluví si další společný postup (způsob vzdělávání v MŠ, domácí cvičení, podpůrné aktivity mimo MŠ, četnost konzultací apod.). Rodiče dokument podepíší.
- Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte.
- IVP je závazný dokument a je součástí dokumentace dítěte.
- IVP se vyhodnocuje minimálně jednou za rok, předkládá se ředitelce školy s písemnými záznamy o výsledcích vzdělávání dítěte, optimálně ve spolupráci s rodiči.
- Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou poskytuje zákonnému zástupci dítěte poradenskou podporu.
- Asistent pedagoga se podílí na průběžném hodnocení a zaznamenává dle potřeby vývoj a projevy dítěte.
- Velmi důležitá je spolupráce učitelek, asistenta pedagoga, popřípadě školního asistenta a školního speciálního pedagoga a rodičů dětí.

V rámci vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami MŠ spolupracuje se speciálním pedagogem, který dochází pravidelně jednou týdně do MŠ, a věnuje se těmto dětem podle jejich potřeb. V současné době se speciální pedagog věnuje dětem s logopedickými vadami a opožděným vývojem řeči. Mateřská škola má pro podporu řečových schopností dostatek pomůcek. Pomůcky byly zakoupeny z finančních prostředků na podpůrná opatření. Budova nemá bezbariérový přístup, v případě přijetí dítěte s těžkými tělesnými vadami by musela proběhnout úprava vstupu do budovy.

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

- Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.
- To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.
- Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle IVP dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.
- Poradenství ve vztahu k rodičům – mimoškolní nabídka na podporu nadání dítěte.
- Vzdělávání učitelek v problematice péče o nadané děti.
- Vytvoření prostředí, které je přizpůsobeno potřebám a možnostem nadaných dětí.
- Doplnování vzdělávací nabídky s dostatkem podnětů, popř. dalšími aktivitami a činnostmi.
- Naše hlavní pozornost je věnována výběru edukačních metod a přístupů vedoucích k inkluzi nadaného dítěte. Podporujeme rozvoj nadání ostatních dětí ve skupině.

Mezi základní charakteristiky nadaných dětí patří např. větší aktivita, menší potřeba spánku, schopnost se dlouho soustředit i na několik věcí současně, výborná paměť, velká rychlost učení, brzký rozvoj řeči, zájem o písmena, číslice a všeobecná zvědavost.

Nadané děti mají často širokou slovní zásobu, obsáhlé znalosti o okolním světě, znají význam cizích slov, která dokáží použít ve správném kontextu. Před hračkami upřednostňují knihy, encyklopedie nebo počítač. Často vyhledávají kontakt s dospělými, obvykle se naučí samy číst a psát.

Práce s dítětem v naší MŠ, které vykazuje známky nadaného chování či výrazného talentu, je následující:

- Konzultace s rodiči dítěte, vyšetření v PPP (na žádost rodičů).
- Pokud je nadání prokázáno, je vystaveno doporučení a podpůrná opatření pro další práci s dítětem.
- Na základě vystaveného doporučení z PPP učitelka vytvoří PLPP.

Materiální podmínky třídy

Nabídka pomůcek a her přesahuje svým obsahem i zaměřením věkový limit 6 let. Děti mají k dispozici hry a pomůcky pro starší děti, na rozvoj logického myšlení, čtení, psaní, matematiky, tablet, interaktivní tabuli, robotické pomůcky. V knihovně jsou encyklopedie, naučné knihy. K dispozici jsou složitější tvořivé a konstruktivní stavebnice, dostatek výtvarného a pracovního materiálu.

Vzdělávací program

Vzdělávací nabídka je individualizovaná, nadanému dítěti je poskytnuta možnost uplatnit své nadání v dané oblasti. V oblastech, kde může být nějaký deficit, poskytujeme podporu (např. sociální oblast). Učitelka aktivně vyhledává příležitosti a možnosti na podporu nadání dítěte, poskytuje mu dostatek přiměřeně náročných činností a podnětů pro další rozvoj.

Podmínky pro vzdělávání dětí do tří let

Děti mladší tří let jsou zařazovány do běžné třídy (heterogenní tř.).

Adaptační program 2 – 3 letých dětí

U dětí mladších tří let (dle potřeby také u ostatních dětí) nastavují třídní učitelky v úzké spolupráci a součinnosti s rodiči individuální adaptační plán. Ten vychází ze zralosti a připravenosti dítěte na vstup do mateřské školy, z předaných informací od rodičů, z úrovně adaptability dítěte.

Zájem dítěte a jeho dobrý start v mateřské škole je naší prioritou. V plánu je stanoven např. čas příchodu dítěte do třídy, setrvání či odchod rodičů, frekvence docházky, doba strávená v mateřské škole, způsob stravování dítěte apod. Plán se ve spolupráci s rodiči může upravovat podle projevů dítěte a jeho postupu v adaptaci na mateřskou školu. Proces adaptace je ukončen, když se dítě bez velkých problémů zvládne odloučit od rodičů a zvládne celodenní docházku.

- Po dohodě s p. učitelkami mohou rodiče pobývat s dítětem ve třídě ve výjimečných případech na nezbytně nutnou dobu, popř. zvážit v prvních dnech délku pobytu v MŠ.
- Doporučujeme rodičům neprodlužovat ranní loučení.
- Zveřejňujeme třídní vzdělávací plán činností na nástěnkách – informovanost rodičů a možnost hovořit s dětmi o činnostech v MŠ.
- Děti si mohou přinést do MŠ svoji oblíbenou hračku (nejlépe plyšovou).
- Děti mají možnost pozorování při neochotě zapojit se do hry s ostatními, samy si zvolit, zda se účastní programu. Postupně se začleňují do her a činností.
- Snažíme se o individuální přístup k dětem (zvláště u špatně se adaptujících dětí).
- Vytváříme klidné a radostné prostředí s dostatkem času na zajištění individuálních potřeb dítěte (sebeobsluha, hygiena, stolování).
- Vytváříme důvěru mezi rodiči a učitelkami pomocí spolupráce, vzájemné informovanosti a spoluúčasti na akcích MŠ.
- Děti si pomalu zvykají na společné stravování, nenutíme je do jídla, ale nabízíme. Postupně ochutnávání neznámých jídel.
- Zvykají si na pitný režim v MŠ – každé dítě má svůj hrneček.

- Děti postupně přijímají nově vznikající pravidla třídy, která si společně vytváříme.
- Na základě pravidel třídy vytváříme bezpečné prostředí pro děti (ve třídě, šatně, v umývárně, při pobytu venku).

Materiální podmínky třídy

Třída je členěna nábytkem na koutky, kde si děti mohou hrát ve skupinách. Je vybavena nízkým nábytkem, malými stolky, židličkami, které odpovídají věku. Ostatní vybavení třídy je úměrné věku a schopnostem dětí. Rozšiřujeme sortiment vybavení vhodného pro děti mladší tří let, obnovujeme a doplňujeme hračky, pomůcky, náčiní, materiál a doplňky tak, aby odpovídalo počtu a věku dětí. Vše je umístěno v nízkých skříňkách a policích, kontejnerech volně dostupných dětem. Umyvárna je vybavena odpovídajícími záchody a umyvadly. Se zákonnými zástupci dětí, je dohodnut i systém přinášení hygienických potřeb pro děti do mateřské školy (vlhčené ubrousky, podložky apod. včetně náhradního oblečení) tak, aby byly vždy k dispozici v dostatečném množství.

Vzdělávací program

Plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností musí být přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí. Podle toho učitelka volí metody a formy práce. Děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály. Zpravidla se děti mladší tří let nedokáží delší dobu soustředit. Pozornost udrží jen velmi krátkou dobu. Tomu je třeba přizpůsobit činnosti, průběžně je střídat, sladit spontánní s řízenými. Největší prostor musí být ponechán volné hře a pohybovým aktivitám, řeči, rozvoji sebeobslužných činností a podpoře samostatnosti dítěte.

Personální zajištění

Ve třídě pracují dvě učitelky, asistentka pedagoga a jedna provozní zaměstnankyně. Dle našich možností pro personální posílení mateřské školy přizpůsobujeme rozpis přímé pedagogické činnosti učitelů tak, aby bylo možné jejich co největší souběžné působení v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne.

Děti s odkladem školní docházky

- Dětem s odkladem školní docházky věnujeme zvýšenou pozornost.
- Učitelka zajišťuje individuální péči dítěte s odkladem školní docházky, respektuje potřeby a zájmy dítěte.
- Využívá vhodné pomůcky a metody při práci s dětmi a vytváří optimální podmínky pro rozvoj jednotlivce.
- Učitelka provádí plánování cíleně a vědomě, zaznamenává a sleduje pokroky dítěte v jednotlivých oblastech. Pokroky dítěte jsou zaznamenávány do jeho portfolia.
- Učitelka stimuluje a rozvíjí osobnost dítěte, její vzdělávací působení vychází ze znalosti aktuálního rozvojového stavu dítěte.
- Potřeby dětí, úroveň vědomostí a dovedností častěji konzultuje s rodiči.
- Učitelka se v dané problematice se orientuje, využívá svých odborných znalostí a sebevzdělává se

Vzdělávání dětí distančním způsobem

U dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, je distanční výuka založena na komunikaci učitele a rodičů. Těžiště vzdělávání spočívá především v inspirativních tipech na společné aktivity dětí a rodičů v domácím prostředí, na tvoření, čtení, didaktické hry, pohybové aktivity, společný poslech hudby atd. Vzhledem k věku je dostačující, pokud učitelé

prostřednictvím domluvené komunikační platformy (*případně papírovou formou*) předávají jednou týdně rodičům tipy na tematicky zaměřené aktivity vhodné pro domácí prostředí. Vzdělávání probíhá v souladu s RVP PV a ŠVP MŠ, avšak ne nutně v plné míře.

Pro děti v posledním povinném roce předškolního vzdělávání je důležitá systematická příprava na vzdělávání v základní škole. Na základě deficitních oblastí školní připravenosti konkrétního dítěte budou zadávány aktivity individuálně tak, aby u něj cíleně rozvíjely např. grafomotoriku, matematické představy, sluchové vnímání apod. Doporučení učitele bude vycházet z hodnocení individuálních vzdělávacích pokroků jednotlivce (portfolio dítěte). Žádoucím postupem mateřských škol tak bude nejen nabídka rozvojových aktivit pro všechny, ale také aktivit individuálně cílených, které by co nejlépe odpovídaly potřebám konkrétního dítěte.

Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- Mateřská škola poskytne podporu při osvojování českého jazyka dětem cizinců a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí.
- Mateřská škola věnuje zvýšenou pozornost tomu, aby byla poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu dítěte do mateřské školy.
- Vzdělávání učitelek v problematice vzdělávání dětí cizinců a dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.
- Vytvoření prostředí, které je přizpůsobeno potřebám a možnostem dětí cizinců a dětem, které mají nedostatečnou znalost českého jazyka.
- Doplnování vzdělávací nabídky s dostatkem podnětů, popř. dalšími aktivitami a činnostmi.
- Naše hlavní pozornost je věnována výběru edukačních metod a přístupů vedoucích k inkluzi dětí cizinců a dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.
- Mateřská škola poskytne dětem cizinců a dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu, aby zajistila co nejsnazší a plynulý nástup dítěte do základního vzdělávání.

Materiální podmínky třídy

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy. Mateřská škola využívá speciálních nebo běžných didaktických pomůcek, které jsou přizpůsobené pro konkrétní dítě či skupinku dětí (v závislosti na jejich aktuálních potřebách) a které jim pomáhají lépe zvládnout vzdělávací proces. Významnou pomůckou jsou mobilní zařízení (tablet, interaktivní tabule) se škálou výukových programů a možností využití překladových slovníků pro děti s odlišným mateřským jazykem.

Vzdělávací program

Při vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem je potřeba si neustále uvědomovat, že čeština je pro děti druhým, případně dalším jazykem a je potřeba věnovat dostatečnou pozornost jejímu rozvoji. V případě, že mateřskou školu navštěvují alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

4. Charakteristika vzdělávacího obsahu

Mateřská škola Rohenice není specificky zaměřena a není přihlášena k žádnému konkrétnímu modelu. Při vzdělávání a činnostech s ním souvisejících, využívá některé prvky různých modelů.

Hlavním úkolem mateřské školy je připravit děti tak, aby byly osobnostmi, které jsou vzhledem ke svému věku a možnostem samostatné, schopné se dívat kolem sebe a vstřebávat co nejvíce nabízených poznatků. Probouzet u dětí aktivní zájem o hru a chuť objevovat nové věci prožitkovým učením. Vést děti k poznávání okolní přírody, lidových zvyků, tradic a svátků. Učit děti základním sociálně kulturním dovednostem a návykům, k pozitivnímu vztahu k výtvarům lidské práce i k lidem samotným.

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání nese motivační název „**Začínáme spolu**“. Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně očekávají. Náš celoroční vzdělávací program „Začínáme spolu“ rozvíjí dítě v oblasti biologické, psychické, sociální... Dítě získává možnost naučit se potřebné dovednosti, poznávat žádoucí hodnoty a učit se získávat samostatné postoje důležité pro plynulý přechod do základní školy.

Naše mateřská škola prostřednictvím ŠVP „Začínáme spolu“ sleduje tyto **rámcové cíle**:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání,
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost,
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Cílovou kategorií současného vzdělávání jsou klíčové kompetence. Jedná se o soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Pro předškolní vzdělávání jsou považovány tyto **klíčové kompetence**:

- kompetence k učení,
- kompetence k řešení problému,
- komunikativní kompetence,
- sociální a personální kompetence,
- činnostní a občanské kompetence.

Klíčové kompetence předškolního vzdělávání v mateřské škole

Kompetence k učení

- pozorují zvířata, změny v přírodě, dopravní situace a získané znalosti uplatňují v praxi
- experimentují s přírodninami např. s vodou, se sněhem, ledem a klíčením semen
- pozorují a poznávají práci dospělých ve svém okolí (kuchařka, školník, truhlář, apod.)
- navštěvují kulturní představení, při kterých si osvojují vhodné chování
- pojmenovávají věci kolem sebe a všímají si rozdílů
- malují, stříhají, lepí, vyrábí dárečky k různým příležitostem, pracují s pracovními listy podle pokynů učitelky a procvičují grafomotoriku
- využívají komunitního kruhu
- často a vhodně jsou chváleny

Kompetence k řešení problémů

- hrají společné hry s dotyky těla (pohlazení)
- řeší labyrinty a hádanky
- překonávají přírodní překážky, bludiště a prolézačky
- dokončují vyprávěný příběh, malování obrázku
- postupně zvládají číselnou řadu, rozlišují vlevo x vpravo, nahoře x dole..., porovnávají počet
- využívají pohádek a příběhů k rozpoznávání charakterových vlastností jednotlivých postav
- snaží se samostatně řešit konflikty mezi dětmi – pravidla chování na třídách
- udržují čistotu ve svém okolí

Kompetence komunikativní

- vypráví o obrázku, knize, časopisu, reprodukuje text, vymýšlejí hádanky a dokončují příběh
- dramatizují pohádky (vyrábějí kulisy a kostýmy), zpívají písně, hrají na rytmické nástroje, rozpoznávají náladu skladby (ukolébavka, pochod, tanec, veselý, smutný)
- překonávají ostych při vyprávění o svém prožitku s kamarády či dospělými
- rytimizují slova a říkadla, vymýšlí rýmy, poznávají hlásky
- pracují s počítačovými programy, dětskými encyklopediemi a obrázkovými knihami
- hrají pantomimu
- napodobují správnou výslovnost podle vzoru – reedukace výslovnosti

Kompetence sociální a personální

- pomáhají kamarádovi, vyjadřují sympatie a antipatie, učí se být empatictí
- při sledování pohádek a příběhů si osvojují schopnost přiznat svůj omyl či chybu a omluvit se kamarádovi
- rozhodují o hře, vymýšlejí a dodržují již dohodnutá pravidla
- při každodenních činnostech si děti upevňují společenské návyky - zdravit, poprosit a poděkovat, počkat až druhý domluví
- hrají společné námětové hry, určují jednotlivé role a napodobují chování dospělých ve svém okolí (na domácnost, na školu, na dopravu apod.)

- při hrách a činnostech s bezpečnostní tematikou se děti seznamují s obezřetným chováním a nedůvěrou k cizím lidem (na zloděje, na zlého pána)
- v běžné komunikaci se učí vyřídit vzkaz

Kompetence činnosti a občanské

- pohybují se a hrají si tak, aby dokázaly odhadnout svoje síly a schopnosti při překonávání přírodních překážek a při hře na průlezkách
- dokončují započatou práci (výkres, výrobek), zadaný úkol
- během společných her a aktivit jsou děti vedeny k úctě a respektu práce ostatních (nebourá stavby, nekreslí druhému do jeho práce apod.), projevují radost, pochválí, neublíží kamarádovi
- seznamují se s ochranou přírody a tím, co jí škodí a jak ji mohou pomoci
- pomáhají při úklidu hraček a ukládají je na správné místo
- dodržují dohodnutá pravidla chování ve třídě
- myjí si ruce dle hygienických zásad, používají kapesník a toaletu, jí příborem

ŠVP „Začínáme spolu“ je zaměřen na rozvoj celé osobnosti dítěte. V každém tématu se prolíná všech pět **vzdělávacích oblastí** RVP PV, které představují hlavní prostředek vzdělávání v mateřské škole.

- Dítě a jeho tělo,
- Dítě a jeho psychika,
- Dítě a ten druhý,
- Dítě a společnost,
- Dítě a svět.

Časový prostor k realizaci daného tématu zůstává otevřený, flexibilní, dostatečně volný s prostorem pro aktuální situace, pro aktivní vstup dětí i tvořivost učitelky.

Principy, metody a formy vzdělávání

Pro naplnění předpokladů a možností optimálního rozvoje osobnosti každého dítěte uplatňujeme následující metody a formy práce.

Velký důraz klademe na **prožitkové a kooperativní učení** hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělání je třeba využívat přirozený tok dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytovat dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a vlastní plány. Učební aktivity proto probíhají především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a volby.

V dostatečné míře uplatňujeme **situační učení** založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí, tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatků v okamžiku, kdy je potřeba, a lépe pak chápalo jejich smysl.

Významnou roli v procesu učení sehraává **spontánní sociální učení** založené na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

V práci s dětmi uplatňujeme **aktivity spontánní i řízené**, a to v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte. Spontánní a řízené aktivity jsou vzájemně provázané a vyvážené a vycházejí z potřeb, možností a zájmu dítěte. Specifickou formou je didakticky cílená činnost, které je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná, je dítěti nabízena a v nichž je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené a plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.

Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na **principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte**. Pedagog je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, nikoliv tím, kdo dítě „úkoluje“ a plnění těchto úkolů kontroluje. Pedagog připravuje prostředí a nabízí dětem vhodné činnosti a příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe. Didaktický styl vzdělávání dětí je dlouhodobým cílem všech pedagogů.

Individualizace

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že za všech okolností budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí a umožňováno tak každému dítěti dospět v době, kdy opouští mateřskou školu, k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná. V individualizovaném vzdělávání podporujeme společné vzdělávání dětí s rozdílnou úrovní schopností, s rozmanitými temperamentními charakteristikami, rozdílným stylem učení, rozdílnými zájmy, s rozdílným rodinným zázemím...

Pedagog vytváří dostatečně širokou nabídku vzdělávacích příležitostí a činností, v níž každé dítě může nalézt to, co „sedí“ jeho potřebám.

Pedagog bude plánovat, dle možností dětí, činnosti do center aktivit pro menší skupiny dětí, ale i společné činnosti pro celou třídu. Centra aktivit ve třídě – kuchyňka, domácnost, knihovna, divadelní koutek, ateliér, kostkoviště, pohybový a hudební koutek, relaxace, čísla a písmena, objevování.

5. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah ŠVP je zpracován do tří integrovaných bloků.

- **Příroda kolem nás**
- **Radujeme se spolu**
- **Poznáváme spolu svět**

Hlavní integrované bloky vycházejí z vizí a koncepce mateřské školy. Integrované bloky jsou závazné a určují širší obsahový rámec. Každý blok je dále rozpracován do tematických částí. V průběhu školního roku nemusí být vyčerpány všechny tematické části. Tematické části nejsou časově omezeny, jejich délka a doba zařazení do programu je dána aktuálními potřebami a situací ve třídě. Tematické části rozpracovávají učitelky a tvoří obsah třídního vzdělávacího programu. Obsahová část vzdělávacího programu je pravidelně hodnocena z hlediska školy.

Třídní vzdělávací program je pracovní materiál pedagogů. Obsahová část TVP vychází z ŠVP. Vzniká v průběhu roku a plně respektuje potřeby dětí.

Povinné součásti TVP

- Jmenný seznam dětí,
- Charakteristika třídy – věkové složení dětí, poměr chlapců a dívek, mimořádně nadané děti, problémové děti, výrazné zájmy a projevy dětí (v obecné rovině),
- Denní režim,
- Naše školková pravidla
- Ranní komunitní kruh,
- Akce mateřské školy,
- Přehled docházky dětí,
- Pracovní doba pedagogů,
- Obsah výchovně vzdělávací práce (písemné přípravy, integrované bloky) – vychází z ŠVP,
- Přehled básní a písní, se kterými se děti v průběhu roku seznamují, třídních akcí (výletů, exkurzí, návštěv, kulturních či sportovních aktivit). Přehled přečtených knih při odpočinku.
- Pravidelné hodnocení integrovaných bloků,
- Závěrečné hodnocení výchovně vzdělávací práce
- Autoevaluace mateřské školy.

TVP lze doplnit dalšími materiály dle potřeb učitelek. Je to soubor povinných a nepovinných součástí tvořící cílený, plánovitý, systematický dokument pro konkrétní třídu.

Písemná příprava je plán integrovaného. Je to pracovní materiál učitelky. Plány vznikají postupně v průběhu školního roku a tvoří obsah třídního vzdělávacího programu. Plány musí splňovat stanovená kritéria.

- téma bloku vychází z ŠVP, využívá všech typů metod uvedených v ŠVP
- integrovaný blok:
 - rozdívá dítě v učení, poznatků**
 - seznamuje děti s hodnotami, které uznává naše společnost**
 - poskytuje dětem prostor pro samostatnost, učení a postoje**
- obsahuje činnosti ze všech pěti oblastí v RVP PV, lze posoudit míru naplněných stanovených cílů
- respektuje aktuální situaci ve třídě, respektuje individuální možnosti a schopnosti ve třídě
- využívá aktuální konkrétní podmínky (kulturní, klimatické, společenské, sportovní apod.)
- časová dotace vyhovuje učitelce a dětem

6. Nabídka rozšířených aktivit

Naše mateřská škola se snaží připravovat všem dětem pestrou a vyváženou nabídku činností po celý den.

Plavání

- od dubna do června dojíždíme na výuku plavání do krytého bazénu v Novém Městě nad Metují
- výuku zajišťuje Centrum Najáda s.r.o., děti se účastní 10 lekcí
- cílem předplaveckého výcviku je vypěstovat u dětí důvěru ve vlastní schopnosti, naučit je se nebát vody, věřit sobě i dospělým
- děti se učí základní pohyby rukou i nohou, které budou potřebovat při plavání, učí se dýchat do vody, seznamují se se základy plaveckých stylů formou hry, učí se orientovat ve vodním prostředí, odbourávat strach z vody a uvolnit se, potápět se a plavat pod hladinou, foukat do vody, položit se na hladinu na břicho i záda a skočit do vody po nohou
- děti mají na sobě pásek, který je ve vodě nadlehčuje a zabraňuje jejich potopení a další nadlehčovací pomůcky, nejčastěji destičky

Solno-jodová jeskyně

- od září do listopadu dojíždíme do Černilova do Solno-jodové jeskyně OASA MEDICAL
- v solné jeskyni panuje specifické mikroklima, obdobné přímořskému
- při pobytu dětí v jeskyni dochází ke vdechování mikroelementů, obsahujících minerály a stopové prvky, které jsou nezbytné pro správnou činnost lidského organismu
- pobyt v jeskyni podporuje funkci imunitního systému a funkci štítné žlázy
- pomáhá léčit: astma, zánět průdušek a dutin, atopické (senné) rýmy, alergie a další respirační onemocnění, lupenku, ekzémy, kožní alergie

Lyžařská školička

- lyžování je nabízená aktivita v zimním měsíci, trvající jeden týden
- lyžování zajišťuje Skiareál Sedloňov v Orlických horách
- lyžování se účastní přihlášené děti od 4 let
- cílem programu je seznámení dětí se základy sjezdového lyžování, osvojení si nových dovedností v závislosti na předchozí úrovni malého lyžaře (začátečník, mírně pokročilý, pokročilý) a vytvoření kladného vztahu ke sněhu a zimním sportům obecně
- výuka probíhá skupinovou formou s využitím vhodných didaktických pomůcek a průpravných cvičení
- děti se seznamují s jízdou na lanovém vleku, pokročilejší na vleku – pomě i kotvě

Školička bruslení

- bruslení je nabízená aktivita v zimních měsících trvající 10 lekcí
- bruslení zajišťuje Zimní stadion v Opočně
- bruslení je pro přihlášené děti od 4 let
- cílem aktivity je seznámení dětí s technikou bruslení
- formou her pod vedením instruktorů si děti osvojují základy bruslení a seznamují se s bezpečností při pohybu na ledě

Logopedická prevence

- cílem není náprava výslovnosti (tuto činnost může provádět pouze logoped)
- rozvíjíme obsahovou stránku řeči, rozšiřujeme slovní zásobu dětí
- obsahem jsou dechová, rytmická a artikulační cvičení, říkanky a hry se slovy, motoriku mluvidel, rytmizaci, smyslová cvičení, jemnou a hrubou motoriku, grafomotoriku a na rozvoj řeči a jazyka
- využíváme různé možnosti k zařazení jazykových chviliek během celého dne – ranní hry, ranní kruh a cvičení, spontánní a řízené činnosti a pobyt venku
- logopedickou depistáž provádí klinická logopedka Mgr. Radka Stratílková
- v rámci ŠABLON III působí v MŠ speciální pedagog, logopedka Mgr. Ivana Myšáková
- mateřská škola spolupracuje se SPC v Rychnově nad Kněžnou

Šikovné ručičky

- cílem je rozvíjet u dětí jemnou motoriku, kreativitu, estetické cítění, dětskou fantazii, představivost, trpělivost, výtvarné schopnosti, samostatnost (při volbě materiálů a pomůcek), seznámit se s netradičními materiály a technikami
- děti se seznámí s různými výtvarnými materiály a technikami, s přírodninami, procvičí si střihání, lepení, skládání, úchop kreslicího a výtvarného náčiní, tvoření dekorací třídy, vytváření drobností, které si děti mohou ihned odnést domů (např. náramek...)
- aktivita probíhá v době poledního odpočinku pro nespavé děti dle jejich zájmu

Angličtina hrou

- pro přihlášené děti od 3 – 6 let
- nadstandartní výuku zajišťuje paní Veronika Bartošová, DiS.
- lekce si rodiče hradí sami
- cílem aktivity je, aby se děti seznámily s anglickým jazykem hravou formou – zpívání, povídání, hry
- děti se naučí základní slovní zásobu – čísla, zvířata, naše tělo, rodina,...

7. Evaluační systém

Evaluační se rozumí průběžné vyhodnocování poskytovaného vzdělávání a jeho výsledků, které slouží pro zkvalitnění činnosti školy. Evaluační se uplatňuje při tvorbě Školního vzdělávacího programu, při jeho pravidelné analýze, analyzován je i běžný pedagogický proces a z výsledků jsou vyvozovány odpovídající závěry. Vnitřní evaluační probíhá na úrovni školy a provádí ji celý pedagogický sbor.

Evaluační a autoevaluační vychází z opakovaného pozorování dětí (sledování a hodnocení jednotlivých pokroků), pozorování herních aktivit dítěte, rozhovorů s dětmi a s rodiči, pedagogických porad, hospitační činnosti ředitelky, analýz a hodnocení třídní i individuální dokumentace, anket, dotazníků, analýz ŠVP a podmínek školy apod.

Vnitřní systém

Na úrovni školy

- hodnocení mateřské školy za školní rok – naplňování cílů, záměrů a výstupů, obsah vzdělávání, podmínky vzdělávání, metody a formy práce, materiální vybavení, ekonomická situace, spolupráce...(učitelky MŠ)
- hospitace pedagogických pracovníků – v průběhu školního roku 2x ročně, formou pozorování, rozhovoru, diskuse, analýzou (učitelky MŠ)
- kontrola práce personálu – dle potřeby (ředitelka MŠ)
- předávání informací ze vzdělávacích seminářů – v průběhu školního roku, na poradách (pedagogické pracovnice)
- evaluační ŠVP – provádí učitelky průběžnou praxí, poznatky a postřehy si předávají průběžně nebo na pedagogických poradách, učitelky navrhnou změny ŠVP (v průběhu školního roku)

Na úrovni třídy

- průběžné ústní sebehodnocení dětí při denních činnostech, jejich výsledků práce, co se naučily, dozvěděly, co se nepodařilo apod. (celý personál MŠ, denně)
- hodnocení TVP a integrovaných bloků (učitelky MŠ, vždy po skončení daného tématu)
- závěrečná autoevaluační, hodnocení třídy (učitelky MŠ, 1x ročně)
- charakteristika třídy (učitelky MŠ, 1x ročně)
- pedagogická diagnostika 2x ročně do záznamových archů dětí dle vzdělávacích oblastí z RVP PV, slovní hodnocení, zakládání kresby (2x ročně), průběžné zakládání do portfolií dětí (pedagogické pracovnice)

Vnější systém

- názory rodičů (z denního kontaktu, popř. z dotazníků – vyhodnocení, vytvoření závěrů pro další práci)
- pedagogicko-psychologická poradna
- obecní úřad
- krajský úřad
- Česká školní inspekce
- hygienická stanice
- prověrky BOZP a PO

Nástroje hodnocení

- hospitační a kontrolní činnost ředitelky školy
- rozhovory s pedagogy a personálem školy
- sebereflexe učitelů
- dotazníky
- rozhovory se zákonnými zástupci dětí
- analýza školní dokumentace
- analýza práce dětí
- prohlídka prostor a vybavení školy
- závěry kontrolní činnosti ČŠI a zřizovatele
- zápisy z pedagogických a provozních rad
- rozbor hospodaření
- inventarizace majetku

Vypracovala:	Tým pedagogických pracovníků
Vydala:	ředitel MŠ Blanka Eisenreichová
Pedagogická rada projednala:	29. 8. 2022
Platnost od:	1. 9. 2022